

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова

Кафедра інформаційних технологій

“ ЗАТВЕРДЖУЮ ”

Ректор ОНАЗ ім. О. С. Попова

П .П. Воробієнко

“ _____ ” _____ 2020 р.

Об'єктно-орієнтоване програмування

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності 121 Інженерія програмного забезпечення

Одеса
2020 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Одеська національна академія зв'язку ім.О.С.Попова
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: ст. викл. Косирева Л.А.

_____

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ІТ

Протокол № від “__” _____ 2020 року Зав. Кафедрою ІТ _____

Програму погоджено з кафедрами:

_____ / _____ /

_____ / _____ /

Програму розглянуто і схвалено Радою навчально-наукового інституту інфокомунікацій та програмної інженерії

Протокол № від “__” _____ 2020 р. Директор ННІ ІПІ _____ проф. І.В. Стрелковська

Програму розглянуто і схвалено методичною радою Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова

Протокол № від “__” _____ 2020 року Голова ради _____ / _____ /

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Об’єктно-орієнтоване програмування” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 121 Інженерія програмного забезпечення.

Курс «Об’єктно-орієнтоване програмування» призначений для вивчення сучасних технологій програмування з використанням об’єктно-орієнтованої парадигми.

Курс надає майбутнім фахівцям теоретичні знання та практичні навички з об’єктно-орієнтованого програмування та дозволяє сформувати найважливіші практичні вміння з використанням актуальних підходів до розробки програмних засобів в різних галузях сучасного суспільства.

Вивчається одна з найпоширеніших у світі мов об’єктно-орієнтованого програмування – мова C#. На практичних та лабораторних заняттях створюються консольні додатки мовою C# за допомогою об’єктно-орієнтованого підходу.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування базових знань про сучасні технології об’єктно-орієнтованого програмування, практичне засвоєння основних понять і концепцій об’єктно-орієнтованого програмування.

Основними завданнями дисципліни є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок принципів об’єктно-орієнтованої декомпозиції складних об’єктів, розробки проектів та написання на їх основі ефективних програм з використанням всіх переваг об’єктно-орієнтованої парадигми проектування та програмування.

Цілі курсу:

- набути теоретичні та практичні знання, вміння та навички програмування мовою C#;
- вивчити фундаментальні концепції об’єктно-орієнтованого програмування;
- оволодіти методами та технологіями об’єктно-орієнтованого аналізу і проектування;
- здобути вміння створювати класи та об’єкти із застосуванням об’єктно-орієнтованих технологій програмування;
- оволодіти методами оброблення виняткових ситуацій;
- набути практичні навички створення програмних продуктів з використанням об’єктно-орієнтованого програмування мовою C#;
- ознайомитись зі сучасними технологіями об’єктно-орієнтованого програмування.

В результаті успішного засвоєння навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основних принципів об’єктно-орієнтованого програмування;
- основних понять об’єктно-орієнтованого програмування, таких як клас, об’єкт, поле, метод, інкапсуляція, успадкування, поліморфізм;
- елементів алгоритмічної мови програмування C# (алфавіт мови, типи даних, правила записування виразів);

- інструментів об'єктно-орієнтованого програмування в мові програмування C#;
- підходів об'єктно-орієнтованого аналізу та дизайну;
- засобів обробки виняткових ситуацій мови C#.

уміння:

- створювати консольні додатки мовою C#;
- створювати ієрархічні моделі мовою програмування C#;
- створювати бібліотеки класів C#;
- проектувати предметну область за допомогою класів та зв'язків між класами;
- опрацьовувати виняткові ситуації, використовуючи відповідні оператори і класи C#.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей:**

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність працювати в команді;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахових:

- здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи, методів формалізації та розв'язування системних задач, що мають суперечливі цілі, невизначеності та ризики;
- здатність проектувати та розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування: узагальненого, об'єктно-орієнтованого, функціонального, логічного, з відповідними моделями, методами й алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління;
- здатність застосовувати методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника;
- здатність забезпечити організацію обчислювальних процесів в інформаційних системах різного призначення з урахуванням архітектури, конфігурування, показників результативності функціонування операційних систем і системного програмного забезпечення;
- здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування;
- здатність використовувати технології та патерни програмування для вирішення найбільш розповсюджених задач; модифікувати існуючі патерни для вирішення конкретної задачі при створенні програмної системи;
- здатність забезпечувати якість комп'ютерних систем та оцінювати їх показники якості з використанням відповідних моделей та засобів на всіх етапах розробки;

- здатність проектувати та реалізовувати програмне забезпечення інформаційних комплексів для різноманітних операційних систем та програмних фреймворків із застосуванням сучасних бібліотек крос-платформного програмування, проводити тестування на декількох апаратних платформах, впроваджувати і підтримувати роботу інформаційних систем на сучасних платформах.

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі **програмні результати навчання:**

- Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.
- Проектувати, розробляти та аналізувати алгоритми розв'язання обчислювальних та логічних задач, оцінювати ефективність та складність алгоритмів на основі застосування формальних моделей алгоритмів та обчислюваних функцій.
- Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук.
- Застосовувати знання методології та CASE-засобів проектування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проектування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем.
- Розробляти програмне забезпечення систем різних архітектур з використанням відповідних сучасних технологій, патернів та сервісів, забезпечувати розподілені обчислення та розробляти документи та форми в web, описувати та розробляти web-сервіси.

Дисципліна «Об'єктно-орієнтоване програмування» викладається в семестрах 1.2, 2.1 для студентів 1 та 2 курсів, які навчаються за напрямом бакалаврської підготовки за спеціальністю 121 Інженерія програмного забезпечення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **240** годин / **8** кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Консольні прикладні проекти C#.

Тема 1. Співвідношення між мовами програмування C, C++ і C#. Вікно консолі. Запис в консоль та читання даних з консолі. Типи даних та оператори в C#. Тестування та налагодження програм мовою C#.

Масиви. Одновимірні і багатовимірні масиви. Масиви масивів. Цикли `foreach` у масивах.

Тема 2. Функції у мові C#. Передача аргументів за значенням і за посиланням у функції. Використання модифікатору `out`. Передача і повернення структур. Оголошення змінної типу рядка. Ініціалізація. Клас `string` та його методи.

Змістовий модуль 2. Класи та об'єкти у мові C#.

Тема 3. Класи, об'єкти та властивості (`properties`) у мові C#. Доступ до членів класу. Методи, їх параметри. Ініціалізація екземплярів класів. Специфікатори доступу. Конструктори та деструктори. Ключове слово `this`. Перевантаження операцій. Формат перевантаження для унарного та бінарного операторів.

Змістовий модуль 3. Успадковування та інкапсуляція, поліморфізм.

Тема 4. Успадковування від класу `Object`. Ієрархії нащадків. Області видимості. Управління механізмом доступу до членів базового класу. Особливості використання конструкторів і деструкторів при реалізації механізму успадкування. Виклик затінених методів і базового конструктора.

Тема 5. Перекриття методів. Віртуальні методи класів. Використання модифікатора типу `static`. Поняття поліморфного коду. Поліморфізм та пізні зв'язування. Використання вказівників на похідні типи як основа динамічного поліморфізму. Абстрактні класи. Використання ключового слова `sealed` для відвертання спадкоємства.

Змістовий модуль 4. Об'єктно-орієнтоване програмування.

Тема 6. Візуальний інтерфейс середовища Visual Studio .NET. Палітра компонент. Вікно властивостей. Створення віконного додатку. Властивості та методи форми. Події, пов'язані з формою. Основні компоненти.

Тема 7. Додатки з кількома формами, додатки MDI. Компоненти-контейнери. Створення і використання динамічних компонент. Підключення подієвих функцій до динамічних компонент. Події клавіатури.

Змістовий модуль 5. Робота з файлами.

Тема 8. Класи для введення і виведення даних. Класи `File` і `Directory`. Клас `FileInfo`. Клас `DirectoryInfo`. Імена шляху і відносні шляхи. Клас `StreamWriter`. Об'єкти цього класу. Клас `StreamReader`. Об'єкти цього класу. Клас `FileStream`. Об'єкти цього класу. Позиція усередині файлу. Читання і запис у файл. Робота з `BinaryWriter` і `BinaryReader`. Компоненти `dataGridView`.

Змістовий модуль 6. Списки.

Тема 9. Списки. Черга, стік. Клас `List`. Клас `Stack`. Клас універсальної колекції `Collection`. Клас `DateTime` для роботи з датами та часом.

Змістовий модуль 7. Обробка виняткових ситуацій.

Тема 10. Виняткові ситуації і відповідні їм класи у C#. Оператори `try` та `finally`. Використання декількох `catch`-блоків. Ієрархія класів виняткових ситуацій.

Змістовий модуль 8. Побудова графічних зображень у C#.

Тема 11. Графічний інструментарій C#. Простір імен `System.Drawing`. Клас `Graphics`.

Тема 12. Ієрархії класів. Побудова графічних зображень з використанням ієрархії класів. Приклад ієрархії класів для геометричних зображень. Візуалізація руху.

Змістовий модуль 9. Делегати. Події. Інтерфейси.

Тема 13. Статичні та нестатичні методи. Делегати. Події. Додавання обробників подій. Обробка черги повідомлень.

Тема 14. Оголошення та реалізація інтерфейсів. Використання інтерфейсних посилань. Інтерфейсні властивості. Перевантаження інтерфейсних методів. Успадковування інтерфейсів. Явна реалізація членів інтерфейсу. Вибір між інтерфейсом і абстрактним класом. Додаток на програмування подій.

Змістовий модуль 10. Створення бібліотек класів.

Тема 15. Створення і використання бібліотек класів. Приклади побудови бібліотек. Клас *Component*. Побудова нащадків візуальних компонент.

Змістовий модуль 11. Керування поведінкою компонент.

Тема 16. Серіалізація. Сервіси режиму розробки проекту. Обробка подій, пов'язаних із змінами компонентів та їх властивостей. Доступ до компонентів через їх імена та типи.

Тема 17. Управління подіями компонента. Керування процесами зображення, розміщення та оновлення компонента.

3. Рекомендована література

1. Фаронов В.В. Программирование на языке С#. – СПб.: Питер, 2007. – 240 с.
2. Герберт Шилдт Полный справочник по С# - И.Д. Вильямс, 2004.
3. Агуров П.В. С#. Разработка компонентов в Ms Visual Studio 2005/2008. – СПб.: БХВ-Петербург, 2008. – 480 с.
4. Лабор В.В. Си Шарп. Создание приложений для Windows. – Минск, Харвест, 2003.
5. Павловская Т. А. С#. Программирование на языке высокого уровня. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2009. – 432 с.
6. Сборник задач по программированию / Глазунова Л.В. и др. – Одесса: ОНАС, 2011.
7. Фленов М.Е. Библия С#. – СПб.: БХВ-Петербург, 2009. – 560 с.
8. Троелсен Э. Язык программирования С# 2008 и платформа .NET 3.5, 4-е изд. : Пер. с англ. — М. : ООО "И.Д. Вильямс", 2010. — 1344 с.
9. Бишоп Дж., Хорспул Н. С# в кратком изложении. – М.: БИНОМ, 2005. – 472 с .
10. Абрамян М.Э. Visual С# на примерах. – СПб.: БХВ-Петербург, 2008. – 496 с.
11. Н.Б. Культин. С# в задачах и примерах. – СПб.: БХВ-Петербург, 2007. – 240 с.
12. Буч, Г. Объектно-ориентированный анализ и проектирование с примерами приложений на С++ / Г. Буч ; пер. с англ. - 2-е изд. - М. : Бином; СПб. : Невский диалект, 1998.
13. Усов Т. М. Введение в объектно-ориентированное программирование с примерами на С#, 2019. — Режим доступа: <https://newobj.ru/oop>
14. Нейгел К., Ивьен Б., Глинн Д., Уотсон К., Скиннер М. С# 2008 и платформа .NET 3.5 для профессионалов. : Пер. с англ. — М. : ООО "И.Д. Вильямс", 2009. - 1392 с.

4. Інформаційні ресурси

1. <http://www.it.onat.edu.ua/> – Сайт кафедри інформаційних технологій, на якому розміщено робочі матеріали з курсу.
2. <http://msdn.microsoft.com/> – Бібліотека класов платформи .NET Framework.
3. <http://www.visualstudio.com/> – Ms Visual Studio.

4. <https://metanit.com/sharp/tutorial>
5. Електронний варіант лекцій
6. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт та практичних занять в електронному вигляді

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Залік, іспит, курсова робота.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- усного опитування;
- тестування;
- лабораторних робіт;
- екзаменаційних завдань.